

# True to the Faith That Our Parents Have Cherished

By Elder Hans T. Boom  
Of the Seventy

## Να ἔχουμε πίστη σαν τους γονεῖς μας

Από τον Πρεσβύτερο Χανς Τ. Μπουμ  
Των Εβδομήκοντα

April 2025 general conference

*Please learn and receive strength from the faith and testimonies of those who came before you.*

While I was visiting the Nashville Tennessee Temple for a temple review, I was privileged to do a walk-through as part of this assignment, reviewing this beautiful house of the Lord. I was especially impressed with the painting of Mary Wanlass called Carry On hanging on the wall in the office of the matron.

This is the story behind the painting:

“In Missouri in 1862, the 14-year-old Mary Wanlass promised her dying stepmother that she would see to it that her disabled father [and her four much younger siblings would all make] it to the Valley of the Great Salt Lake. ... Mary drove the oxen and milk cows that pulled the wagon, in which her father [was bedridden, and] she cared for her ... siblings. After each day’s journey, she fed the family by foraging edible plants, flowers, and berries. Her only compass was the instruction she had received to keep traveling west ‘until the clouds become mountains.’

“They reached [the] Utah Valley in September, having traveled all spring and summer. Her father died not long after the family settled in Utah County, where Mary later married and raised her [own] family.”

This is an amazing story of the faith and strength of a 14-year-old young woman that can help each one of us today to “just carry on.”

*Παρακαλώ μάθετε και λάβετε δύναμη από την πίστη και τη μαρτυρία όσων προηγήθηκαν υμών.*

Ενώ επισκεπτόμουν τον Ναό του Νάσβιλ στο Τεννεσσί για μία αξιολόγηση του ναού, είχα το προνόμιο να κάνω έναν περίπατο ως μέρος αυτής της ανάθεσης, επανεξετάζοντας αυτόν τον όμορφο οίκο του Κυρίου. Εντυπωσιάστηκα ιδιαίτερα με τον πίνακα της Μαίρης Γουάνλας που ονομάζεται Carry On [Συνεχίστε] και είναι κρεμασμένος στον τοίχο του γραφείου της προϊσταμένης του ναού.

Αυτή είναι η ιστορία γύρω από τον πίνακα:

«Στο Μιζούρι του 1862 η 14χρονη Μαίρη Γουάνλας υποσχέθηκε στη μητριά της που πέθαινε ότι θα φρόντιζε ώστε ο ανάπηρος πατέρας της και τα τέσσερα, πολύ μικρότερα αδέρφια της, να φτάσουν όλοι στην κοιλάδα της Μεγάλης Αλμυράς Λίμνης... Η Μαίρη οδηγούσε τα βόδια και τις γαλακτοφόρους αγελάδες που έσερναν την άμαξα στην οποία ο πατέρας της [ήταν κατάκοιτος και] φρόντιζε... τα αδέρφια της. Μετά από κάθε ημέρα ταξιδιού, τροφοδοτούσε την οικογένεια συλλέγοντας βρώσιμα φυτά, λουλούδια και μούρα. Η μόνη της πυξίδα ήταν η οδηγία που είχε λάβει να συνεχίσει να ταξιδεύει δυτικά “έως ότου τα σύννεφα γίνουν βουνά”.

»Εφθασαν στην κοιλάδα της Γιούτας τον Σεπτέμβριο, έχοντας ταξιδέψει όλη την άνοιξη και το καλοκαίρι. Ο πατέρας της πέθανε λίγο μετά την εγκατάσταση της οικογένειας στην κομητεία της Γιούτας, όπου η Μαίρη αργότερα παντρεύτηκε και μεγάλωσε τη δική της οικογένεια».

Αυτή είναι μία εκπληκτική ιστορία πίστης και δύναμης μίας 14χρονης νέας γυναίκας που μπορεί να βοηθήσει τον καθένα μας σήμερα «απλώς να συνεχίσει».

“Just carry on”—or freely translated in my native Dutch language, *Gewoon doorgaan*—is also my mom and dad’s lifelong slogan.

My parents and in-laws are the pioneers in our family. They have crossed their own “plains,” just like all those who are coming into the Church, the Lord’s fold, every day. Their stories have little to do with oxen and wagons but have the same effect on future generations.

They embraced the gospel and were baptized in their young adult years. Both my parents had a difficult childhood. My father grew up on the island of Java in Indonesia. During World War II, he was forcefully separated from his family and interned in a concentration camp, where he suffered unspeakable hardships at a young age.

My mother was raised in a broken home and also suffered from hunger and the hardships of World War II. At times she even had to resort to eating tulip bulbs. Due to her father’s actions and his subsequent divorce from her mother, it was sometimes difficult for her to see Heavenly Father as a loving Father.

My parents met at a Church activity and shortly after decided to get married and sealed in the Bern Switzerland Temple. Waiting at the railway station, having spent the last of their little savings for the trip to the temple, they wondered how they would make ends meet but were confident that it would all work out. And it did!

They started to raise their family from a very humble single attic-room apartment in the heart of Amsterdam. After several years of washing their clothes by hand, they had finally saved up enough money to purchase a washing machine. Just before they would make the purchase, the bishop visited them, asking for a contribution to build the meetinghouse in Amsterdam. They decided to give all they had saved for the washing machine and continued to do the laundry by hand.

As a family we went through some hardships,

Το «απλώς συνεχίστε» –ή ελεύθερα μεταφρασμένο στη μητρική μου ολλανδική γλώσσα, *Gewoon doorgaan*– είναι επίσης το σύνθημα της μαμάς και του μπαμπά μου για όλη τους τη ζωή.

Οι γονείς και τα πεθερικά μου είναι οι πρωτοπόροι στην οικογένειά μας. Έχουν διασχίσει τις δικές τους «πεδιάδες», όπως όλοι εκείνοι που έρχονται στην Εκκλησία, στο ποίμνιο του Κυρίου, κάθε ημέρα. Οι ιστορίες τους έχουν ελάχιστη σχέση με βόδια και άμαξες, αλλά έχουν την ίδια επίδραση στις μελλοντικές γενιές.

Ασπάσθηκαν το Ευαγγέλιο και βαπτίσθηκαν στα νεανικά τους ενήλικα χρόνια. Και οι δύο γονείς μου είχαν δύσκολα παιδικά χρόνια. Ο πατέρας μου μεγάλωσε στο νησί της Ιάβας στην Ινδονησία. Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου χωρίστηκε βίαια από την οικογένειά του και φυλακίστηκε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου υπέστη ανείπωτες κακουχίες σε νεαρή ηλικία.

Η μητέρα μου μεγάλωσε σε ένα διαλελυμένο σπίτι και επίσης υπέφερε από την πείνα και τις κακουχίες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μερικές φορές χρειάστηκε ακόμη και να καταφύγει στην κατανάλωση βολβών τουλίπας. Λόγω των πράξεων του πατέρα της και του επακόλουθου διαζυγίου του από τη μητέρα της, ήταν μερικές φορές δύσκολο για εκείνη να δει τον Επουράνιο Πατέρα ως έναν στοργικό Πατέρα.

Οι γονείς μου συναντήθηκαν σε μία δραστηριότητα της Εκκλησίας και λίγο μετά αποφάσισαν να παντρευτούν και να επισφραγισθούν στον Ναό της Βέρνης στην Ελβετία. Περιμένοντας στον σιδηροδρομικό σταθμό, έχοντας ξοδέψει και τις τελευταίες από τις λίγες οικονομίες τους για το ταξίδι στον ναό, αναρωτιούνταν πώς θα τα κατάφερναν, αλλά ήταν πεπεισμένοι ότι όλα θα πήγαιναν καλά. Και τα κατάφεραν!

Άρχισαν να μεγαλώνουν την οικογένειά τους από ένα πολύ ταπεινό, διαμέρισμα σε σοφίτα στην καρδιά του Άμστερνταμ. Μετά από αρκετά χρόνια που έπλεναν τα ρούχα τους στο χέρι, είχαν τελικά αποταμιεύσει αρκετά χρήματα για να αγοράσουν ένα πλυντήριο ρούχων. Λίγο πριν κάνουν την αγορά, ο επίσκοπος τους επισκέφθηκε, ζητώντας μία συνεισφορά για να κτίσουν τον ευκτήριο οίκο στο Άμστερνταμ. Αποφάσισαν να δώσουν όλα όσα είχαν αποταμιεύσει για το πλυντήριο και συνέχισαν να πλένουν τα ρούχα με το χέρι.

Ως οικογένεια περάσαμε κάποιες δυσχέρειες,

just like any other family. These have only made us stronger and have deepened our faith in the Lord Jesus Christ, just like when Alma was sharing his story with his son Helaman, where he told him that he had been “supported under trials and troubles of every kind” because he had put his trust in the Lord Jesus Christ.

How did two people who experienced so many trials in their younger years become the very best parents I could ever wish for? The answer is simple: they fully embraced the gospel and live by their covenants to this very day!

After more than 65 years of marriage, my mother, who suffered from Alzheimer’s disease, passed away in February. My father, at the age of 92 and still living at home, visited her as often as he could until she passed away. Some time ago he mentioned to my younger siblings that the dreadful experiences in the camp in Indonesia during World War II had prepared him to patiently care for his wife for so many years as she fell ill and deteriorated from this horrible disease and also for the fateful day he had to entrust her primary care to others and could not be by her side anymore. Their motto has been and still is to “Just carry on,” having a perfect hope in Christ to be raised up at the last day and to dwell with Him in glory forever.

Their faith and testimonies are a driving strength for the generations that have come after them.

In the village where my wife grew up, her parents, who were good churchgoing people, embraced the gospel as a young married couple with my wife as their two-year-old daughter and only child at that time. Their decision to become members of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints had a great impact on their lives as they were shunned by the villagers and by their family. It took many years, loving notes to family members, and service to the community before they were finally accepted.

On one occasion when my wife’s father was serving as a bishop, he was falsely accused of

όπως και κάθε άλλη οικογένεια. Αυτές απλώς μας έχουν κάνει δυνατότερους και έχουν εμπόθύνει την πίστη μας στον Κύριο Ιησού Χριστό, όπως ακριβώς όταν ο Άλμα διηγείτο την ιστορία του στον γνιο του Ήλαμαν, που του είπε ότι έχει υποστηριχθεί σε δοκιμασίες και προβλήματα κάθε είδους, διότι είχε εμπιστευθεί τον Κύριο Ιησού Χριστό.

Πώς δύο άνθρωποι που βίωσαν τόσες δοκιμασίες στα νεανικά τους χρόνια έγιναν οι καλύτεροι γονείς που θα μπορούσα ποτέ να ευχηθώ; Η απάντηση είναι απλή: ασπάσθηκαν πλήρως το Ευαγγέλιο και ζουν σύμφωνα με τις διαθήκες τους μέχρι σήμερα!

Μετά από περισσότερα από 65 χρόνια γάμου, η μητέρα μου, η οποία υπέφερε από την νόσο Αλτσχάιμερ, απεβίωσε τον Φεβρουάριο. Ο πατέρας μου, σε ηλικία 92 ετών και ζώντας ακόμα στο σπίτι, την επισκεπτόταν όσο πιο συχνά μπορούσε μέχρι που απεβίωσε. Πριν από λίγο καιρό, ανέφερε στα μικρότερα αδέρφια μου ότι οι τρομερές εμπειρίες στο στρατόπεδο στην Ινδονησία κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου τον είχαν προετοιμάσει να φροντίζει υπομονετικά τη σύζυγό του για τόσα πολλά χρόνια καθώς εκείνη αρρώσταινε και επιδειωνόταν από τη φρικτή αυτή νόσο και επίσης για τη μοιραία ημέρα που έπρεπε να εμπιστευθεί την πρωτοβάθμια φροντίδα της σε άλλους και δεν μπορούσε να είναι πλέον στο πλευρό της. Το σύνθημά τους ήταν και είναι «απλώς συνέχισε», έχοντας την τέλεια ελπίδα στον Χριστό ότι θα αναστηθούν την τελευταία ημέρα και θα κατοικήσουν μαζί Του με δόξα για πάντα.

Η πίστη και η μαρτυρία τους αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις για τις γενεές που έχουν έρθει μετά από αυτούς.

Στο χωριό όπου μεγάλωσε η σύζυγός μου, οι γονείς της, οι οποίοι ήταν καλοί άνθρωποι που πήγαιναν στην εκκλησία, ασπάσθηκαν το Ευαγγέλιο ως νεαρό παντρεμένο ζευγάρι, με τη σύζυγό μου να είναι η δύο ετών κόρη τους και το μοναδικό τους παιδί εκείνη την εποχή. Η απόφασή τους να γίνουν μέλη της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών είχε μεγάλο αντίκτυπο στη ζωή τους, καθώς τους απέφευγαν οι χωρικοί και η οικογένειά τους. Χρειάστηκαν πολλά χρόνια, στοργικά σημειώματα στα μέλη της οικογένειας και υπηρετήση στην κοινότητα προτού τελικώς γίνουν αποδεκτοί.

Σε μία περίπτωση, όταν ο πατέρας της συζύγου μου υπηρετούσε ως επίσκοπος, κατη-

something and was immediately released. My mother-in-law was so hurt that she asked her husband if they should continue to go to church. He answered that they of course would continue to go to church since this is not the church of men, but this is the Church of Jesus Christ.

It took some time before the truth came to light and apologies were made. What could have been their breaking point just added to their strength and conviction.

Why is it that some of us take for granted the faith and testimonies of our parents who through all their hardships have remained faithful? Do we think that they do not have a clear understanding of things? They were not and are not deceived! They just have had too many experiences with the Spirit and can say with the Prophet Joseph, “I knew it, ... and I could not deny it.”

Don't you love the song about the army of Helaman, found in the Children's Songbook?

We have been born, as Nephi of old,  
To goodly parents who love the Lord.  
We have been taught, and we understand,  
That we must do as the Lord commands.

Even when this might not be the case, as my mother experienced as a child, you can become one of those “goodly parents who love the Lord” and provide a righteous example to others.

Do we feel that this is absolutely true when we sing it? Do you feel that you are “as the army of Helaman” and that you “will be the Lord's missionaries to bring the world his truth”? I have felt it on so many occasions while singing this song in several FSY settings and other youth gatherings.

Or what do we feel when we sing the hymn “True to the Faith”?

Shall the youth of Zion falter  
In defending truth and right?  
While the enemy assaileth,  
Shall we shrink or shun the fight? No!

True to the faith that our parents have cherished.

To those of the rising generation wherever you are and in whatever situation you may find

γορήθηκε ψευδώς για κάτι και αμέσως αφέθηκε ελεύθερος. Η πεθερά μου πληγώθηκε τόσο πολύ, που ρώτησε τον σύζυγό της αν θα έπρεπε να συνεχίσουν να πηγαίνουν στην εκκλησία. Εκείνος απήντησε ότι φυσικά θα εξακολουθούσαν να πηγαίνουν στην εκκλησία, αφού αυτή δεν είναι η εκκλησία των ανθρώπων, αλλά αυτή είναι η Εκκλησία του Ιησού Χριστού.

Χρειάστηκε αρκετός χρόνος μέχρι να έρθει στο φως η αλήθεια και να του ζητήσουν συγγνώμη. Αυτό που θα μπορούσε να ήταν το σημείο καμπής τους απλώς προσέθεσε στη δύναμη και την πεποίθησή τους.

Γιατί κάποιοι από εμάς λαμβάνουμε ως δεδομένη την πίστη και τη μαρτυρία των γονέων μας, οι οποίοι μέσα από όλες τις δυσχέρειές τους έχουν παραμείνει πιστοί; Νομίζουμε ότι δεν έχουν σαφή αντίληψη των πραγμάτων; Δεν εξαπατήθηκαν και δεν εξαπατώνται! Απλώς είχαν πάρα πολλές εμπειρίες με το Πνεύμα και μπορούν να πουν με τον Προφήτη Τζόζεφ: «Το ήξερα... και δεν μπορούσα να το αρνηθώ».

Δεν σας αρέσει το τραγούδι για τον στρατό του Ήλαμαν, που βρίσκεται στο Παιδικό Βιβλίο Τραγουδιών;

Γεννήθηκα, όπως ο Νεφί,  
από γονείς π' αγαπούν τον Θεό.  
Με δίδαξαν μ' ευλάβεια  
τις εντολές Του να τηρώ.

Ακόμα και όταν αυτό μπορεί να μην είναι έτσι, όπως το βίωσε η μητέρα μου ως παιδί, μπορείτε να γίνετε ένας από εκείνους τους «καλούς γονείς που αγαπούν τον Κύριο» και να δώσετε ένα ενάρετο παράδειγμα σε άλλους.

Αισθανόμαστε ότι αυτό είναι απολύτως αληθινό, όταν το τραγουδούμε; Αισθάνεστε ότι είστε «σαν τον στρατό του Ήλαμαν» και ότι «θα είστε οι ιεραπόστολοι του Κυρίου για να φέρετε στον κόσμο την αλήθεια του»; Το έχω αισθανθεί σε τόσες πολλές περιστάσεις, ενώ τραγουδούσα αυτό το τραγούδι σε διάφορες περιστάσεις Γ.Ε.Ν. και σε άλλες συναθροίσεις νέων.

Ή τι αισθανόμαστε, όταν τραγουδούμε τον ύμνο «Να 'χουμε πίστη»;

Θα καμφθούν οι νέοι της Σιών  
όταν έλθει ο εχθρός  
και αρχίσει να χτυπάει  
δίχως έλεος αυτός; Όχι!  
Να έχουμε πίστη σαν τους γονείς, ναι.

Προς εκείνους της ανερχόμενης γενεάς, όπου και αν βρίσκεστε και σε οποιαδήποτε κα-

yourself, please learn and receive strength from the faith and testimonies of those who came before you. It will help you understand that in order to gain or grow a testimony, sacrifices will have to be made and that “sacrifice brings forth the blessings of heaven.”

Thinking about a sacrifice that will truly bless your life, please consider and pray about the invitation of our beloved prophet, President Russell M. Nelson, when he asked “everyworthy, able young man to prepare for and serve a mission. For Latter-day Saint young men, missionary service is a priesthood responsibility. ...

“For ... young and able sisters, a mission is also a powerful, but optional, opportunity.”

You could be called as a service or a teaching missionary. Both types of missionaries contribute to the same goal of bringing souls to Christ, each in their own unique and powerful way.

In both types of service, you will show the Lord you love Him and that you want to get to know Him better. Remember, “for how knoweth a man the master whom he has not served, and who is a stranger unto him, and is far from the thoughts and intents of his heart?”

All of us, whether we are the first generation in the gospel or the fifth, should ask ourselves, What stories of faith, strength, and celestial commitment will I pass on to the next generation?

Let us all continue in our efforts to get to know our Savior, Jesus Christ, better and to make Him the center of our lives. He is the rock upon which we must build so that when times become difficult, we will be able to stand firm.

Let us be “true to the faith that our parents have cherished, true to truth for which martyrs have perished, to God’s command, soul, heart, and hand, faithful and true we will ever stand.” In the name of Jesus Christ, amen.

τάσταση και αν βρεθείτε, παρακαλώ μάθετε και λάβετε δύναμη από την πίστη και τη μαρτυρία εκείνων οι οποίοι προηγήθηκαν υμών. Θα σας βοηθήσει να καταλάβετε ότι για να αποκτήσετε ή να αναπτύξετε μια μαρτυρία θα πρέπει να γίνουν θυσίες και «ότι η θυσία φέρνει στο φως τις ευλογίες των ουρανών».

Σκεπτόμενοι μία θυσία που αληθινά θα ευλογήσει τη ζωή σας, παρακαλώ συλλογισθείτε και προσευχηθείτε για την πρόσκληση του αγαπημένου μας προφήτη, Προέδρου Ράσσελ Μ. Νέλσον, όταν ζήτησε από «κάθεάξιο, ικανό νέο άνδρα να προετοιμασθεί και να υπηρετήσει μία ιεραποστολή. Για τους νέους άνδρες Αγίους των Τελευταίων Ημερών, η ιεραποστολική υπηρετήση είναι ευθύνη της ιεροσύνης...

Για... τις νέες και ικανές αδελφές, η ιεραποστολή είναι επίσης μία δυνατή αλλά προαιρετική, ευκαιρία».

Θα μπορούσατε να κληθείτε ως ιεραπόστολος υπηρετήσεως ή διδασκαλίας. Και τα δύο είδη ιεραποστόλων συμβάλλουν στον ίδιο στόχο να φέρουν ψυχές στον Χριστό, ο καθένας με τον δικό του μοναδικό και δυνατό τρόπο.

Και στα δύο είδη υπηρετήσεως θα δείξετε στον Κύριο ότι Τον αγαπάτε και ότι θέλετε να Τον γνωρίσετε καλύτερα. Θυμηθείτε: «Γιατί πώς γνωρίζει ένας άνθρωπος τον κύριο τον οποίο δεν έχει υπηρετήσει, και ο οποίος του είναι άγνωστος, και απέχει πολύ από τις σκέψεις και τις προθέσεις της καρδιάς του;».

Όλοι εμείς είτε είμαστε η πρώτη γενεά του Ευαγγελίου είτε η πέμπτη, θα πρέπει να αναρωτηθούμε ποιες ιστορίες πίστης, δύναμης και επουράνιας δέσμευσης θα μεταδώσω στην επόμενη γενεά;

Ας συνεχίσουμε όλοι τις προσπάθειές μας να γνωρίσουμε καλύτερα τον Σωτήρα μας, Ιησού Χριστό, και να Τον κάνουμε το κέντρο της ζωής μας. Είναι ο βράχος επί του οποίου θα πρέπει να οικοδομήσουμε, ώστε όταν οι καιροί γίνουν χαλεποί, να μπορούμε να σταθούμε σταθεροί.

«Να ’χουμε πίστη σαν τους γονείς μας, ναι. Να ’χουμε πίστη σαν τους μάρτυρές μας. Με μια ψυχή στην εντολή να ’μαστε όλοι τώρα μαζί». Στο όνομα του Ιησού Χριστού, αμήν.